

DE BOOMKIKKER

- Vanaf half april zijn de luidruchtige concerten van de boomkikker te horen vanaf de oevers van de voortplantingswateren. Dit kan doorgaan tot eind mei - begin juni. De meeste eiklompjes kunnen eind april tussen de oeverbegroeiing in het water worden aangetroffen.

- De enige natuurlijke, aaneengesloten boomkikkerpopulatie in Nederlands-Limburg is De Doort bij Echt.
- De vingers en tenen van de boomkikker zijn uitgerust met zuignapjes. Mede dankzij de zuignapjes is de boomkikker een volleerd klimmer.

- De boomkikker stelt specifieke eisen aan zijn leefgebied. Hij houdt vooral van kleinschalig cultuurlandschap. Denk aan kleinschalige bos- en natuurterreinen, waar opgaande begroeiing (vooral braamstruwelen), houtwallen en graslanden met poelen elkaar afwisselen.

Boomkikker rukt op

De boomkikker komt in Limburg vrijwel exclusief voor in de omgeving Echt-Susteren.

Maar ook op enkele plaatsen rond het Belgische Hasselterbroek (Molenbeersel - Kinrooi), luttele kilometers van de Nederlandse grens, lijkt het groene kikkertje bezig aan een opmars.

door Frank Heinen

Na jaren van relatieve stilte is het geluid van kwakende boomkikkermantjes in het Hasselterbroek bij Kinrooi (België) weer te horen. Zeker in het schemerdonker op een zwoele voorjaarsavond kunnen deze kikkerconcerten aanzwellen tot een bonte en luide kakofonie. Als je goed luistert, hoor je dat elke afzonderlijke kikker een geheel eigen stemgeluid heeft. Met een getraind oor is het zelfs mogelijk te tellen hoeveel dieren zich op een bepaald moment laten horen, een goede en vaak toegepaste manier om informatie los te peuteren over de grootte van een bepaalde deelpopulatie.

Toch heeft de boomkikker zich niet altijd zo op zijn gemak gevoeld in het Hasselterbroek. In de omgeving van Kinrooi is de soort met zekerheid tot in de jaren tachtig van de vorige eeuw nog waargenomen, maar bleef het daarna grotendeels stil rondom dit zeldzame amfibie. Rond 2006 is een kleine boomkikkerpopulatie ontdekt nabij Maaseik, in de zuidpunt van het gebied Kempen-Broek. Die groep is inmiddels gegroeid en heeft de weg gevonden naar het Hasselterbroek bij Kinrooi. De laatste jaren heeft de natuurlijke infrastructuur in dit deel van Belgisch Limburg volgens ARK Na-

De Doort bij Echt leek lange tijd het alleenrecht te hebben op de groene boomkikker, maar in het Belgische Hasselterbroek (boven) is het diertje nu ook weer aangetroffen. montage MGL

tuurontwikkeling sterk geprofiereerd van een serie gerichte herstelwerkzaamheden. „Het grensgebied tussen Weert (Nederland), Bocholt (België) en Maaseik (België) is dunbevolkt en heeft ongekende natuurlijke en landschappelijke potenties”, zegt projectmedewerker Harry Cuypers van ARK. „Dit biedt mogelijkheden voor toerisme, natuurontwikkeling en extensieve recreatie in een uitgestrekt gebied. Ontsnippering en natuurbeheer maken het gebied geschikt voor soorten als de bever, het edelhert en de boomkikker. Zoals de naam Kempen-Broek al

verraadt, is water in deze regio van groot belang. Veel beekdalen, met van oorspong moerassen, doorsnijden het gebied. Aan deze vochtige valleien ontleent het grenspark Kempen-Broek internationale faam. Nergens in de Lage Landen vinden we bijvoorbeeld zoveel verschillende soorten vlinders en libellen.”

En hier komt ook de boomkikker om de hoek kijken. Het felgroene diertje is namelijk een uitsteken-gidssoort. Als het landschap geschikt is voor de boomkikker, geldt hetzelfde voor een hele trits andere diersoorten die zich in een verge-

lijkbare omgeving op hun plaats voelen. Daarom hebben Ark Natuurontwikkeling, Regionaal Landschap Kempen en Maasland en Habitatura een plan opgesteld om de komende jaren in de Kempen de natuur verder te ontwikkelen, het waterbeheer te verbeteren en de landbouwstructuur te versterken. De creatie van nieuwe poelen en moerasherstel - in combinatie met de vorming van geschikte oevers die de overgang van nat naar droog versoepelen - moeten leiden tot een verdere groei van de boomkikkerpopulatie in het natuurgebied Kempen-Broek.

Gedeputeerde Staten van Belgisch-Limburg besloten in februari van dit jaar al om 3,9 miljoen euro te reserveren voor het project, een voorfinanciering die vooral wordt gebruikt voor het verwerven en beheren van grond. Het boomkikkerproject maakt in een bredere context deel uit van het interregionale project 'Soorten en Landschappen als Basis voor Biodiversiteit' (afgekort SOLABIO). Dit Europese project groepeerd 27 partners uit 5 Vlaamse en 3 Nederlandse provincies met als doel de biodiversiteit in de grensregio Vlaanderen-Nederland te vergroten en waardevolle

landschappen te herstellen. Maar hoe groot is de kans dat de Vlaamse boomkikkers ook hun weg vinden naar naburige Nederlandse gebieden? Volgens Harry Cuypers van ARK is dat moeilijk te zeggen. „We weten dat boomkikkers dieren zijn die behoorlijke afstanden kunnen afleggen en geschikte gebieden in een rap tempo kunnen koloniseren. Maar het blijft een soort die zeer specifieke eisen stelt aan haar leefomgeving. Bovendien kent de boomkikker in Nederlands en Belgisch Limburg een versnipperde verspreiding.”